

Słuchać siebie nawzajem. Sprawozdanie z konferencji naukowej „Pragmatyka 2012: Interdyscyplinarne podejścia do pragmatyki, retoryki i argumentacji”, Łódź, 20–22 września 2012 roku

Anna Miłoszewska

Zorganizowana przez Katedrę Pragmatyki Językowej oraz Katedrę Językoznawstwa Angielskiego i Ogólnego Uniwersytetu Łódzkiego konferencja naukowa „Pragmatyka 2012: Interdyscyplinarne podejścia do pragmatyki, retoryki i argumentacji” miała charakter wybitnie interdyscyplinarny, zgromadziła kilkudziesięciu specjalistów z takich dziedzin, jak: językoznawstwo, filologia polska i neofilologia, logika, filozofia, retoryka – z ośrodków akademickich w całym kraju.

Na konferencji wygłoszono niemal 50 referatów, każdy z nich prezentował odmienne ujęcie, zwłaszcza metodologiczne, zagadnień będących przedmiotem spotkania. „Czasem my, filolodzy, zamykamy się na inne środowiska, tracimy kontakt z tym, co dzieje się gdzie indziej” – mówił prof. Piotr Stalmaszczyk, kierownik Katedry Językoznawstwa Angielskiego i Ogólnego UJ, organizator konferencji. „Językoznawstwo, psychologia, semiologia – badacze każdej z tych dziedzin mają coś do powiedzenia na temat pragmatyki, retoryki, argumentacji. To spotkanie to okazja do tego, żeby się nawzajem usłyszeć.”

Profesor Stalmaszczyk otworzył pierwsze posiedzenie plenarne referatem *Źródła pragmatyki formalnej*, w których przywołał klasyczne definicje pragmatyki. Zaproponował też typologię podejść pragmatycznych obejmującą

teorię semiotyczną Morrisa i Carnapa, teorię kumulacyjną Montague’a, delimitacyjną Gazdara, prakseologiczną Kalisza, mentalną Ajdukiewicza, Carstona i Bacha oraz prawdziwością Recanatiego.

Z nietypowym zastosowaniem metod matematycznych w językoznawstwie zapoznał słuchaczy w drugim referacie plenarnym Jacek Malinowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, który z wykształcenia jest zarówno matematykiem, jak i humanistą. W swojej prezentacji pt. *Wady i zalety formalizacji – o zastosowaniach logiki formalnej w językoznawstwie* opowiedział o podobieństwach i różnicach między wynikiem logicznym, presupozycją i implikaturą oraz omówił wady i zalety formalizacji języka.

Kolejny wykład plenarny, *Podobieństwo w argumentacji*, wygłosił Krzysztof Szymanek z Uniwersytetu Śląskiego. Scharakteryzował powszechnie stosowaną argumentację z podobieństwa, wykazał też, że podobieństwo nie jest cechą stałą, jest za każdym razem przez nas konstruowane na podstawie niezliczonej ilości możliwych cech wspólnych między dwoma dowolnymi obiektami, sytuacjami czy wartościami.

Dalsze obrady odbywały się w sesjach: *Argumentacja i Media*. Pierwszą zainaugurował Piotr Lewiński z Uniwersytetu Wrocławskiego referatem *Model Toulmina w argumentacji*

aksjologicznej. Mówił o „źle skonstruowanych problemach” badawczych, w których niemożliwe jest ściśle określenie ich zakresu, i o podstawowym problemie aksjologii, którym jest odpowiedź na pytanie, jak skłonić oponenta do przyjęcia określonego wartościowania za ogólną regułę.

Kolejne wystąpienie zatytułowane było *Retoryka – argumentacja: prolegomena do logiki rozumowań o przesłankach niepewnych*. Jego autor, prof. Jakub Z. Lichański z Uniwersytetu Warszawskiego, mówił o problemach dowodzenia w retoryce, powiązanych z kwestią wiary, przedstawił też pokrótce stan badań tego dotyczących od antyku do współczesności.

Katarzyna Kwapisz-Osadnik z Uniwersytetu Śląskiego mówiła o *Argumentacji w ujęciu O. Ducrota i J.-P. Anscombe’a na przykładzie tekstów nieargumentacyjnych*. Przedstawiła teorie wypracowane na gruncie językoznawstwa francuskiego: dyskursywną wizję argumentacji Grize’a, koncepcję sekwencji argumentacyjnej Adama, kognitywne podejście Vignauxa i teorii argumentacji Ducrota i Anscombe’a.

Kolejny referat, pt. *Uniwersalny wymiar topiki w argumentacji. Aktualność propozycji Arystotelesa*, przedstawiła Maria Gondek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Jej prezentacja na temat koncepcji toposów jako „miejsc wspólnych” wzbudziła dyskusję na temat spójności rozumienia topiki w starożytności i współcześnie.

Sesję *Media* zainauguowała Katarzyna Molek-Kozakowska z Uniwersytetu Opolskiego referatem *Etos, logos i patos we współczesnej retoryce dziennikarskiej*. Autorka na podstawie tych trzy wartości wskazała różnice w kreowaniu rzeczywistości przez trzy brytyjskie gazety codzienne: opiniotwórczą, popularną i tabloid.

W referacie *Hiperbola – retoryczna figura nadzwyczajności* Patrycja Pelc z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza opowiedziała o realizacji kategorii nadzwyczajności w tekstach me-

dialnych i jej konstruowaniu w opozycji do zwyczajności. Wskazała też figury i tropy służebne wobec hiperboli.

Dominika Topa-Bryniarska z Uniwersytetu Śląskiego w referacie *Wartościujące środki semantyczno-retoryczne w kontekście komunikacji medialnej* opowiedziała o badaniach nad konstruowaniem struktur aksjologicznych na podstawie kategoryzacji i o towarzyszącemu mu wartościowaniu.

Zjawiska współczesnego rozmycia definicji ‘tekstu’ dotyczył referat Anny Kapuścińskiej z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy pt. *Być albo nie być... tekstem. Problemy definicji tekstu w kontekście tekstów medialnych*. Autorka zajęła się formami występowania treści szczególnie w nowych mediach.

Referat Moniki Kopytowskiej z Uniwersytetu Łódzkiego, zatytułowany *Teoria ontologii społecznej a medialna konstrukcja rzeczywistości*, był próbą wskazania punktów wspólnych między teorią ontologii społecznej a wybranymi teoriami medioznawczymi. Prelegentka starała się również wskazać cechy funkcjonalno-strukturalne tzw. wydarzeń medialnych.

Kamil Zeidler z Uniwersytetu Gdańskiego w wystąpieniu *Retoryka i erystyka w zastosowaniach prawniczych* przedstawił pragmatyczne wykorzystanie retoryki i erystyki w codziennej praktyce prawniczej. Zasygnalizował też rosnącą aktualność pytania o rolę tych dziedzin w sądowym stosowaniu prawa.

Ostatni tego dnia referat Adama Majewskiego z Uniwersytetu Gdańskiego nosił tytuł *Krytyczna analiza przekazów medialnych na temat rynków kapitałowych*. Autor mówił o możliwościach analizy tekstów prasowych o tematyce finansowej na gruncie teorii aktów mowy oraz o roli trzech aspektów komunikatu (lokucja, illokucja, perlokucja) w artykułach informacyjnych.

Kolejny dzień konferencji rozpoczęto obradami plenarnymi. Jako pierwsza wygłosiła

referat prof. Anna Duszak z Uniwersytetu Warszawskiego. Jej wystąpienie – „*Dyskurs w badaniach kontekstu społecznego* – dotyczyło zwrotu dyskursywnego, jaki od pewnego czasu jest obserwowany w naukach o komunikacji. Autorka mówiła o kategorii kontekstu, która jest jednym z kluczowych punktów odniesienia zarówno w podejściu pragmatycznym, jak i dyskursywnym.

Drugi referat plenarny nosił tytuł *Akty i gatunki mowy – próba jednolitego ujęcia*. Prof. Michał Post z Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu uzasadnił potrzebę zawartą w tytule referatu znacznym zbliżeniem dyscyplin, do których one należą: pragmatyki językowej i genologii lingwistycznej.

Sesję *Dyskurs, społeczeństwo, kultura* rozpoczęła Urszula Topczewska z Uniwersytetu Warszawskiego referatem *Metoda hermeneutyczna F. Hermannsa i jej zastosowanie w analizie dyskursu*. Autorka omówiła holistyczną metodę interpretacji, której autor rozszerza tradycyjną analizę semantyczną o analizę emocji i motywacji mówcy. W dyskusji po wystąpieniu poruszona została kwestia nieprzekładalności niektórych pojęć na język polski.

Drugi referat w tej sesji, *Od retoryki kontrastywnej do retoryki międzykulturowej*, wygłosiła Iga Maria Lehman ze Społecznej Akademii Nauk w Warszawie. Mówiła o ważnej roli kontekstu kulturowego w dyskursie akademickim. Kultura jako zjawisko dynamiczne powinna stanowić według niej główny element każdego modelu retoryki międzykulturowej.

W referacie *Komunikacyjny styl kobiet i jego cechy niepożądane w komunikacji biznesowej* Anna Miłoszewska przedstawiła różnice w komunikowaniu się kobiet i mężczyzn oraz powody mniejszej skuteczności ich zawodowej komunikacji. Wskazała też, które cechy kobiecego stylu zarządczego mogą konkurować z męskimi.

Iwona Dronia z Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu przedstawiła następnie *Językowy*

obraz niepełnosprawności umysłowej i specjalnych potrzeb edukacyjnych. Autorka mówiła w tym kontekście o poprawności politycznej, wysunęła też postulat zmian językowych. W dyskusji po referacie zgodzono się, że zmiany w języku są zjawiskiem wtórnym, należy zatem dążyć do edukacji i zwiększania świadomości społeczeństwa w kwestii postrzegania niepełnosprawności.

Referat *Czy warto stosować eksperymentalne metody badania intonacji w leksykologii?* Ewy Walusiak-Bednarek z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika skupił uwagę słuchaczy na partykule *coś* występującej w takich wyrażeniach jak „*Coś mizernie wyglądasz*”, „*Coś grubo ten zwierzak*”. Autorka bada funkcje znaczeniowe tego wyrazu i związek jego znaczenia z intonacją.

Sesję *Prawo i argumentacja* otworzyła Magdalena Szczyrbak z Uniwersytetu Jagiellońskiego referatem *Dialogiczny model koncepcyjności w analizie argumentacji sędziów*. Autorka opowiedziała o wykorzystaniu modeli Couper-Kuhlen i Thompson do opisanego argumentacyjnego dyskursu sędziów: identyfikacji schematów, znaczników i funkcji wybranej relacji dyskursywno-pragmatycznej.

W referacie *Implikatura w protokole sądowym* Marta Zwierzchowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza mówiła o systemach zabezpieczających w polskim sądownictwie przed łamaniem zasady kooperacji Grice’a w komunikacji. Z tej perspektywy implikatura – jako nośnik treści niedosłownej – jest niepożądana i wywołuje sekwencję reakcji, np. pytań, dążącą do ustalenia treści dosłownej.

Monika Zalewska z Uniwersytetu Łódzkiego w referacie *Pragmatyka w teorii prawa Hansa Kelsena* mówiła o kulturze prawniczej w Polsce, zdominowanej przez tzw. soft kelsenizm. Jednocześnie za jedyną możliwą do obrony płaszczyznę podstawowych zaleceń Kelsena uznała płaszczyznę językową.

Sesję *Nauczanie* zainaugurował Łukasz Sal-ski z Uniwersytetu Łódzkiego referatem *Poza*

retoryką kontrastowną, czyli o dygresyjności tekstu w języku obcym. Mówił m.in. o większej skłonności do dygresji użytkowników niebędących jego rodzimymi użytkownikami. Zasada ta sprawdza się w wypadku tekstów akademickich, jednak nie dotyczy każdego rodzaju tekstu.

Olga Majchrzak z Uniwersytetu Łódzkiego wygłosiła referat *Pomiędzy retoryką a pragmatyką – różnice w konstruowaniu listów oficjalnych w języku pierwszym i obcym*. Autorka odwołała się do tekstu Roberta Kaplana na temat transferu znanych nam wzorów językowych z mowy rodzimej na język obcy, zbadała jednak wpływ odwrotny: jak język obcy wpływa na konstrukcje budowane w języku rodzimym.

W referacie *Istotność dyskursu z perspektywy glottodydaktycznej* Judyta Kabus z Politechniki Częstochowskiej mówiła o wieloznaczności pojęcia dyskurs. Przedstawiła różne jego ujęcia i definicje, rozwinęła też koncepcję dyskursu (edukacyjnego) jako działania komunikacyjnego w obszarze edukacji.

Cechy konstytutywne dziecięcych zachowań językowych to tytuł ostatniego tego dnia referatu, wygłoszonego przez Sylwią Zasadę z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Autorka mówiła o dziecięcych przywilejach i ograniczeniach w komunikacji, analizowała też wypowiedzi dzieci w wieku przedszkolnym, na podstawie których określała społeczne uwarunkowania nadawcy i odbiorcy w dyskursie dziecięcym.

Obrady ostatniego dnia konferencji rozpoczęto dwoma referatami plenarnymi. Prof. Piotr Cap z Uniwersytetu Łódzkiego wygłosił referat *Pragmatyka a interdyscyplinarność: szanse i zagrożenia*, w którym mówił o aliansie pragmatyki z socjologią, psychologią społeczną czy antropologią – naukami również związanymi z analizą dyskursu. Autor uwypuklił pozytywny aspekt tego zjawiska, czyli rozszerzający się zakres opisowy pragmatyki oraz jego słabe strony: rozmywanie się podstawowych pragmatycznych pojęć i teorii.

W drugim wykładzie plenarnym Maciej Witek z Uniwersytetu Szczecińskiego opowiadał o *Mówieniu jako źródle normatywnych stanów rzeczy*. Nazwał to ujęcie neo-austinowskim. Badał przydatność kategorii aktu illokucyjnego oraz warunków formalności. W dyskusji po referacie ponownie poruszono kwestię nieprzekładalności pewnych pojęć z jednego języka na inny.

Sesję *Argumentacja i polityka* rozpoczęto wystąpieniem *Zastosowanie schematów argumentacyjnych w dyskursie perswazyjno-manipulacyjnym* Anny Kuzio z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Autorka badała granice logiczne w obrębie dyskursu perswazyjno-manipulacyjnego, wychodząc od komunikatów nacechowanych emocjonalnie, eufemizmów i określiła o charakterze perswazyjno-manipulacyjnym.

W referacie *KAD w pragmatyce kulturowej* Julita Woźniak z Uniwersytetu Łódzkiego mówiła o języku rozumianym jako zbiór doświadczeń społecznych i magazyn informacji o rzeczywistości funkcjonujący w obszarze danej społeczności językowej. Wpływ uwarunkowań społeczno-kulturowych jest tak duży, że może zakłócać efektywną komunikację.

Referat *Warsztat lingwisty w pracy nad (dawnym) tekstem retorycznym* Magdaleny Smoleń-Wawrzusiszyn z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego zainaugurował sesję *Sztuka, literatura*. Autorka mówiła o problemach metodologicznych językoznawców i trudnościach organizacji tekstu wokół dwóch triad: *inventio – elocutio – dispositio* i *movere – docere – delectare*.

Joanna Mielczarek z Uniwersytetu Adama Mickiewicza mówiła o *Zastosowaniu niestandardowych odmian języka w wypowiedzi jako przejawie postawy antyrelatywistycznej*. Autorka zbadała czeską rzeczywistość językową, w której istnieją dwie odmiany pretendujące do statusu ogólnonarodowego standardu: o proveniencji gwarowej i literackiej. Wypowiedź artystyczna oscyluje wokół obu tych odmian.

Plauta manipulacje sceniczne to tytuł referatu Łukasza Bergera z Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Autor mówił o zasadności wykorzystania teorii pragmatycznej do poszerzenia analizy struktur komunikacyjnych w najsłynniejszej komedii Plauta *Miles Gloriosus*.

Marta Sukiennicka z Uniwersytetu Adama Mickiewicza mówiła o *Odmianach etosu w dziele literackim*. Badała związki retoryki i literatury oraz przydatność retorycznej aparatury pojęciowej do filologicznej analizy dzieł literackich.

W sesji *Pragmatyka a semantyka* prof. Małgorzata Marcjanik z Uniwersytetu Warszawskiego przedstawiła referat *Retoryczny wymiar grzeczności. Formy adresatywne w relacjach niesymetrycznych*. Autorka prowadzi badania na pograniczu pragmatyki, retoryki i socjolingwistyki. Rozważała zagadnienie kłopotów użytkowników języka z praktyczną realizacją zasady decorum w użyciu form adresatywnych w kontaktach bezpośrednich i pośrednich.

Referat *Grzeczność językowa a niebezpieczeństwo aktów mowy* Agnieszki Veres-Guśpiel z Eötvös Loránd University zapoznał słuchaczy z wynikami badań dotyczących różnic postrzegania grzeczności przez Polaków i Węgrów (w tym polskich studentów filologii węgierskiej). Dyskusję wywołała metodologia badań nad grzecznością, które autorka prowadziła na podstawie pisemnych ankiet oraz deklarowanego przez ankietowanych sposobu postrzegania grzeczności językowej.

Sylwia Dżereń-Głowacka z Uniwersytetu Łódzkiego wygłosiła referat *Gra z kontekstem czy ze znaczeniem: eksperymenty językowe Terry'ego Pratchetta w serii „Świat Dysku”*. Autorka analizowała język Terry'ego Pratchetta, który w swej powieści z gatunku *comic fantasy* gra z oczekiwaniami czytelników, konwencjami językowymi i dokonuje śmiałych eksperymentów językowych.

Ostatni referat na konferencji, wygłoszony przez Dorotę Gorzycką z Uniwersytetu Miko-

łaja Kopernika poświęcony był *Nacechowaniu emocjonalnemu deminutywów*. Autorka referowała próby całościowego ujęcia znaczeń deminutywów, szczególnie autorstwa Bronislavy Volek, Wolfganga Dresslera i Lavinii Merlini Barbaresi, Daniela Jurafsky'ego i Klausa Schneidera.

Liczba i różnorodność wygłoszonych podczas konferencji referatów ukazują, jak szeroki i interdyscyplinarny jest dzisiejszy nurt badań nad pragmatyką językową. Jej różne ujęcia w wystąpieniach prelegentów to pierwsze tak szerokie forum dyskusyjne dla naukowców różnych dziedzin. Wszyscy oni z zainteresowaniem, a nieraz i zdziwieniem dowiadywali się, jakimi badaniami zajmują się ich koledzy w innych dyscyplinach badawczych. Wyszły też na jaw problemy we wzajemnej komunikacji naukowców zajmujących się pragmatyką na gruncie różnych nauk. Ujednoczenie siatki terminologicznej to niewątpliwie ważne zadanie stojące przed organizatorami zapowiadzianych przyszłych forów wymiany myśli, jakimi są konferencje „Pragmatyka”.

Referaty wygłoszone podczas konferencji:

- mgr Łukasz Berger (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) *Plauta manipulacje sceniczne. Teoria pragmatyczna na użytek komedii rzymskiej*
- prof. dr hab. Piotr Cap (Uniwersytet Łódzki) *Pragmatyka interdyscyplinarność: szanse i zagrożenia*
- dr Iwona Dronia (Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu) *Językowy obraz niepełnosprawności umysłowej i specjalnych potrzeb edukacyjnych a założenia poprawności politycznej i grzeczności językowej. Analiza kontrastywna polsko-angielskiego materiału nauczania*
- prof. dr hab. Anna Duszak (Uniwersytet Warszawski) *„Dyskurs” w badaniach kontekstu społecznego*

- dr Sylwia Dżereń-Głowacka (Uniwersytet Łódzki) *Gra z kontekstem czy ze znaczeniem: eksperymenty językowe Terry'ego Pratchetta w serii „Świat Dysku”*
- mgr Dorota Gorzycka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) *Nacechowanie emocjonalne deminutywów – semantyka czy pragmatyka?*
- mgr Judyta Kabus (Politechnika Częstochowska) *Istotność dyskursu z perspektywy glottodydaktycznej*
- mgr Anna Kapuścińska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) *Być albo nie być... tekstem. Problemy definicji tekstu w kontekście tekstów medialnych*
- dr Monika Kopytowska (Uniwersytet Łódzki) *Teoria ontologii społecznej a medialna konstrukcja rzeczywistości*
- dr Anna Kuzio (Uniwersytet Zielonogórski) *Zastosowanie schematów argumentacyjnych w dyskursie perswazyjno-manipulacyjnym*
- dr hab. Katarzyna Kwapisz-Osadnik (Uniwersytet Śląski) *Argumentacja w ujęciu O. Ducrota i J.-P. Anscombre'a na przykładzie tekstów nieargumentacyjnych*
- mgr Iga Maria Lehman (Społeczna Akademia Nauk w Warszawie) *Od retoryki kontrastywnej do retoryki międzykulturowej*
- dr Piotr Lewiński (Uniwersytet Wrocławski) *Model Toulmina w argumentacji aksjologicznej*
- prof. dr hab. Jakub Z. Lichański (Uniwersytet Warszawski) *Retoryka – argumentacja: prolegomena do logiki rozumowań o przesłankach niepewnych*
- mgr Olga Majchrzak (Uniwersytet Łódzki) *Pomiędzy retoryką a pragmatyką – różnice w konstruowaniu listów oficjalnych w języku pierwszym i obcym na przykładzie wybranych aspektów retorycznych i pragmatycznych*
- mgr Adam Majewski (Uniwersytet Gdański) *Krytyczna analiza przekazów medialnych na temat rynków kapitałowych*
- dr hab. Jacek Malinowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) *Wady i zalety formalizacji – o zastosowaniach logiki formalnej w językoznawstwie*
- prof. dr hab. Małgorzata Marcjanik (Uniwersytet Warszawski) *Retoryczny wymiar grzeczności. Formy adresatywne w relacjach niesymetrycznych*
- dr Joanna Mielczarek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) *Zastosowanie niestandardowych odmian języka w wypowiedzi artystycznej jako przejaw postawy antyrelatywistycznej*
- mgr Anna Miłoszewska (Uniwersytet Warszawski) *Komunikacyjny styl kobiet i jego cechy niepożądane w komunikacji biznesowej*
- dr Katarzyna Molek-Kozakowska (Uniwersytet Opolski) *Etos, logos i patos we współczesnej retoryce dziennikarskiej: Studium porównawcze*
- mgr Patrycja Pelc (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) *Hiperbola – retoryczna figura nadzwyczajności. Na przykładzie prasy opiniotwórczej*
- prof. dr hab. Michał Post (Wyższa Szkoła Filologiczna we Wrocławiu) *Akty i gatunki mowy: próba jednolitego ujęcia*
- dr Łukasz Salski (Uniwersytet Łódzki) *Poza retoryką kontrastywną, czyli o dygresyjności tekstu w języku obcym*
- dr Magdalena Smoleń-Wawrzusiszyn (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) *Warsztat lingwisty w pracy nad (dawnym) tekstem retorycznym*
- prof. dr hab. Piotr Stalmaszczyk (Uniwersytet Łódzki) *Źródła pragmatyki formalnej*
- mgr Marta Sukiennicka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) *Odmiany etosu w dziele literackim*
- mgr Magdalena Szczyrbak (Uniwersytet Jagielloński) *Dialogiczny model koncesywności w analizie argumentacji sędziów*
- dr hab. Krzysztof Szymanek (Uniwersytet Śląski) *Podobieństwo w argumentacji.*

- dr Dominika Topa-Bryniarska (Uniwersytet Śląski) *Wartościujące środki semantyczno-retoryczne w kontekście komunikacji medialnej*
- dr Urszula Topczewska (Uniwersytet Warszawski) *Metoda hermeneutyczna F. Hermanna i jej zastosowanie w analizie dyskursu*
- mgr Agnieszka Veres-Guśpiel (Eötvös Loránd University) *Grzeczność językowa a niebezpośredniość aktów mowy*
- dr Ewa Walusiak-Bednarek (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) *Czy warto stosować eksperymentalne metody badania intonacji w leksykologii?*
- dr hab. Maciej Witek (Uniwersytet Szczeciński) *Mówienie jako źródło normatywnych stanów rzeczy – neo-austinowskie ujęcie interakcji illokucyjnej*
- mgr Julita Woźniak (Uniwersytet Łódzki) *KAD w pragmatyce kulturowej*
- dr Monika Zalewska (Uniwersytet Łódzki) *Pragmatyka w teorii prawa Hansa Kelsen*
- mgr Sylwia Zasada (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) *Cechy konstytutywne dziecięcych zachowań językowych*
- dr hab. Kamil Zeidler (Uniwersytet Gdański) *Retoryka i erystyka w zastosowaniach prawniczych*
- mgr Marta Zwierzchowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) *Implikatura w protokole sądowym*